

היוועץ המשפטי לממשלה

ירושלים, ז' שבט תשע"ח
23 ינואר 2018
מס' מסמך: 004-99-2018-002216

לכבוד
ח'כ אביגדור ליברמן
שר הביטחון

שלום רב,

הנדון: התערבות שר הביטחון בתכני השידור בתחנת גלי צה"ל

סמל: מכתבו של היועץ המשפטי לממשלה, יהודה ויינשטיין, מיום 17.12.2015, ונפסחו,
חוות דעת המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט ציבורי-מנחי), שכותרתה: "איסור
התערבות בתכני תחנת הרדיו גלי צה"ל"

היום, 23.1.2018, התפרסמה הודעה בשמק לפיה הנחית את מפקד תחנת הרדיו גלי צה"ל "להפסיק
להשמיע או לראות את יהונתן גפן בכל שירותיו התחנה". זאת, בעקבות שיר אותו פרסם גפן, בו
השווה בין עhad תמיימי, הנערת הפלסטינית שהואשמה בבית המשפט הצבאי באיו"ש – בין היתר –
בתקייפת חיילים, זריקת אבנים, איוםים והסתה, לבין أنها פרנק וחנה סנאש.

**הגם שמדובר בדברים מקוממים, הרי שר הביטחון איןנו מוסמך ליתן הנחיתות מעין אלו למפקד
תחנת הרדיו גלי צה"ל.**

לעניין זה אזכיר כי לפני כשנתיים, סמל היועץ המשפטי לממשלה דאז, מר יהודה ויינשטיין, את
ידו על חוות דעתה של המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט ציבורי-מנחי), עו"ד דינה זילבר,
מיום 17.12.2015, שכותרתה: "איסור התערבות בתכני תחנת הרדיו גלי צה"ל".

בתמצית, חוות הדעת עמדה על כך שפעולות תחנת הרדיו מוסדרת בעיקרה בהוראות הפיקוד
העליון מיום 8 במאי 2011, מס' 2.0617 שענינה: "גלי צה"ל (גלא"צ)" (להלן: **הפ"ע גלא"צ**). מדובר
בתחנת שידור צבאית, שהיא יחידה צבאית בתוך המטרת הארגונית של הצבא. בראשו עומד
מפקד תחנה. הסמכות ליתן הוראות ארגוניות באשר לפעולות התחנה – מסורה לגורמי הדרג
הצבאי (הרמטכ"ל, קצין חינוך ונעור ראשי, מפקד התחנה) ולא לגורמי הדרג הפוליטי.

יתר על כן, ככל ענייני תוכן העיתונאים-מקצועים, התחנה אינה כפופה אף לדרג הצבאי
ולהיררכיה הצבאית, ובוודאי שאינה כפופה לכל מעורבות פוליטית. התחנה נהנית מעצמאות
עיתונאית ושיתורית אינטלקטואלית, עיתונאים וamonotiyim. סעיף 7 בהפ"ע גלא"צ קובע כי בעניינים
בשיקולים מקצועיים-עריכתיים, עיתונאים וamonotiyim. אלה מפקד התחנה "לא יהיה נתנו לmorphot מפקדיו, ויעמדו נגד עניינו השיקולים העיתונאים
המקצועיים". הוראות אלו נועדו להבטיח את עצמאות התחנה כגוף תקשורת במדינה דמוקרטית,
המנוה שיח חופשי ועצמאי לפי שיקולים עיתונאים עניינים בלבד, ולא השפעות פוליטיות.

היו"ץ המשפטיא למדינת ישראל

בבית המשפט העליון עומד אף הוא על חשיבות עצמאות הגורמים **המקצועיים** בתחנת גלי צה"ל והיקף שיקול הדעת הרחב המסור להם בכל הקשור לתקנים המשודרים, תוך שהוא מדגיש את חשיבות התחנה כחלק ממערך השירות הציבורי בישראל (ראה בג"ץ 676/82 **הסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל ואח' נ' הרמטכ"ל ואח'**; וכן את דברי כב' השופט פרוקצ'יה בבג"ץ 8707/08 **דוד אלחרד נ' מפקד גלי צה"ל**).

הדין אינו מתייר אפוא לדרוג הפליטי להתערב בתכנים, שכן התערבות שכזו משמעותה עיצוב והכתבה של השיח הציבורי. עצמאותם של אמצעי התקשורת, לרבות אלה הציבוריים, מפני התערבות פוליטית, היא אבן יסוד של המשטר הדמוקרטי, והדין אינו מתייר פגעה בה. עקרון יסוד דמוקרטי זה תומכת בפסק דיןו של כב' השופט לנדווי עוד בשנת 1962, אשר מאיר את דרכנו מАЗ עד היום: "**שלטון הנוטל לעצמו את הרשות לקבוע מה טוב לאזרח לדעת, סופו שהוא קבע מה טוב לאזרח חשוב; ואין סתיירה גדולה מזו לדמוקרטיה אמיתית שאינה 'מודרכת' מלמעלה**" (בג"ץ 243/62 **אולפני הסרטה בישראל בע"מ נ' גרי והמועצה לביקורת סרטים ומוחזות**, וראה והשווה מבין רבים אחרים: בג"ץ 241/60 **כרדוש נ' רשם החברות**; בג"ץ 73/53 **חברת קול העם בע"מ נ' שר הפנים**; בג"ץ 88/680 **שניצר נ' הצנזור הציבורי הראשי**; דנ"א 2121/12 **פלוני נ' ד"ר אילנה דיין** והפסיקת הרבה והענפה הנזכרת בו).

ברי כי ההנחה הנזכרת לעיל, המבקשת להתערב בתכנים המשודרים בתחנת הרדיו גלי צה"ל, פוגעת בעצמאות שהוקנעה לתחנה ובעיקרו של חופש העיתונות, והינה בעלט אפקט מצנן מובהק על עבודת העצמאית של תחנת שירות ציבורית. **הנחה זו ניתנה שלא כדין ובחוסר סמכות.**

בעוד שורות אלה נכתבות, הובא ליידיעתי שהבעת התקורת את דעתך כי: "אני מונחה על ידי חוק השכל הישר, שעומד מעל כל הנחיה בירוקרטית. עם כל הכבוד וההערכה שאני רוחש ליועץ המשפטיא לממשלה, במקרה הזה אני דוחה על הסף את עמדתו". **מיותר להזכיר כי חווות דעתו המשפטית של היועץ המשפטי לממשלה בדבר הדיון הינה מחייבת**, בהיותו הפרשן המוסמך של הדין עבר כל רשותות המדינה, ושרי הממשלה בכלל זה. וכך נקבע בעניין זה בבג"ץ 4247/97 **סיעת מרכז במועצה עיריית ירושלים ואח' נ' שר לענייני דתות ואח'** (וכן ראה גם את ההפניות הנוספות בפסק דיןו של כב' השופט דורנר, שם):

"**היועץ המשפטי לממשלה ונציגיו**, בכל הנוגע למatan חווות-דעת בדבר המצב המשפטי הקיים, אינם **'יועצים' במובן השגור של המילה**. **חוות-דעתם מחייבת את הרשוויות**. **עמדותם המקצועית היא עמדת הרשוויות**. **דעותיהם האישיות של נבחרים או של עובדי ציבור בדבר המצב המשפטי הקיים אין רלוונטיות**. **בהתulis את סמכויותיהם עליהם** **לקיים את חוות-הදעת המשפטיות של היועץ המשפטי לממשלה ונציגיו**".

בברכה,

אביחי מנדרבליט